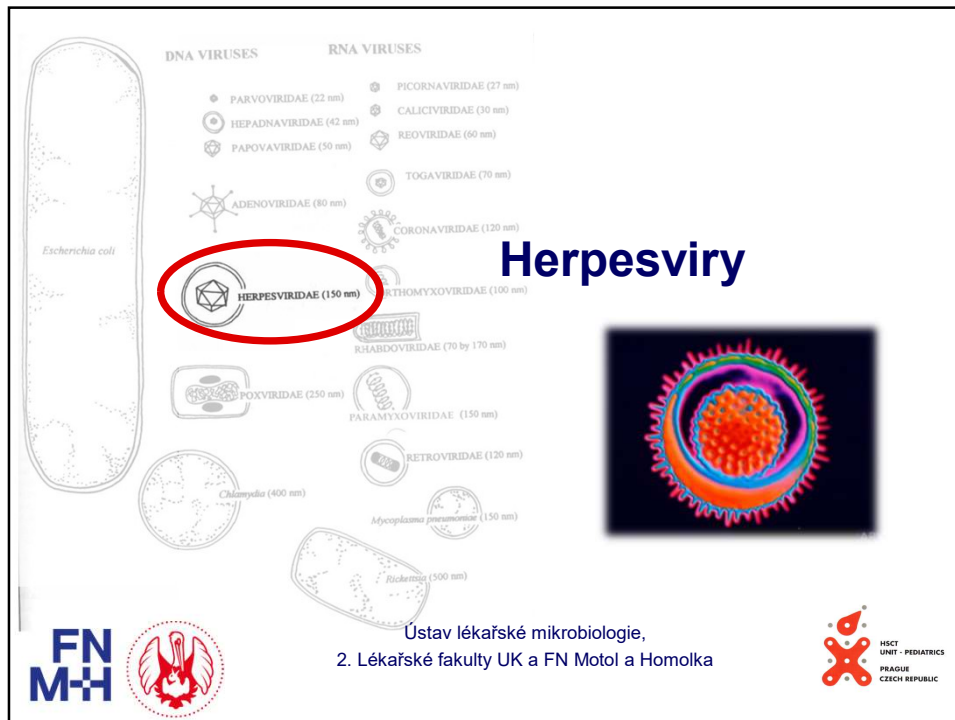
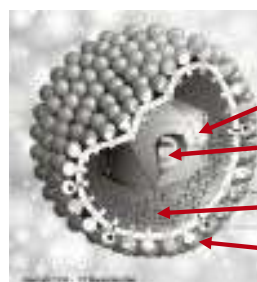

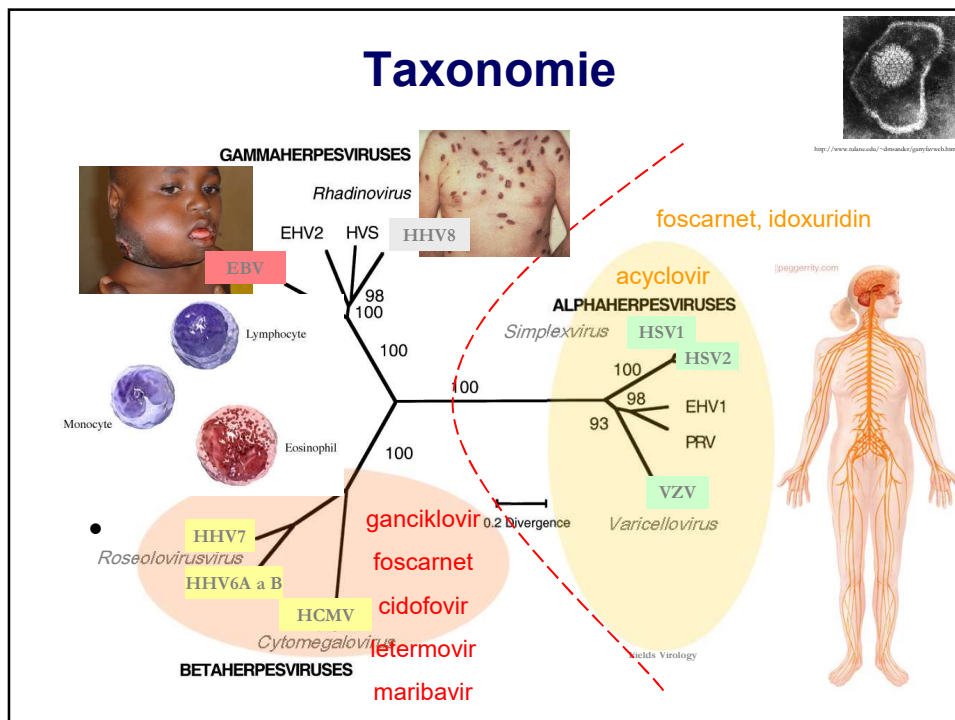
Herpesviry

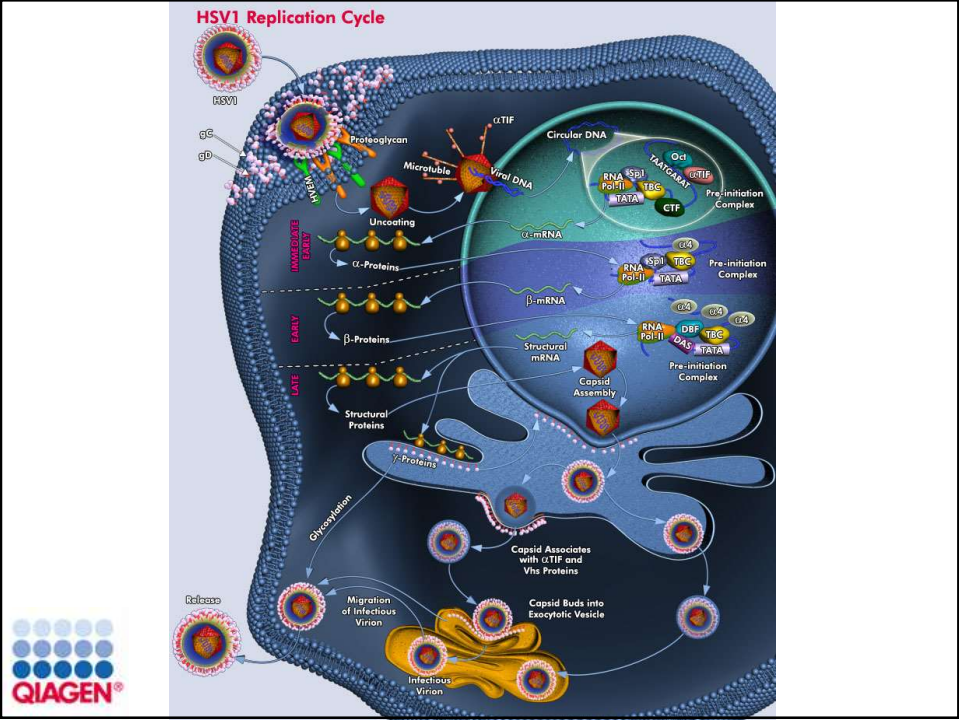
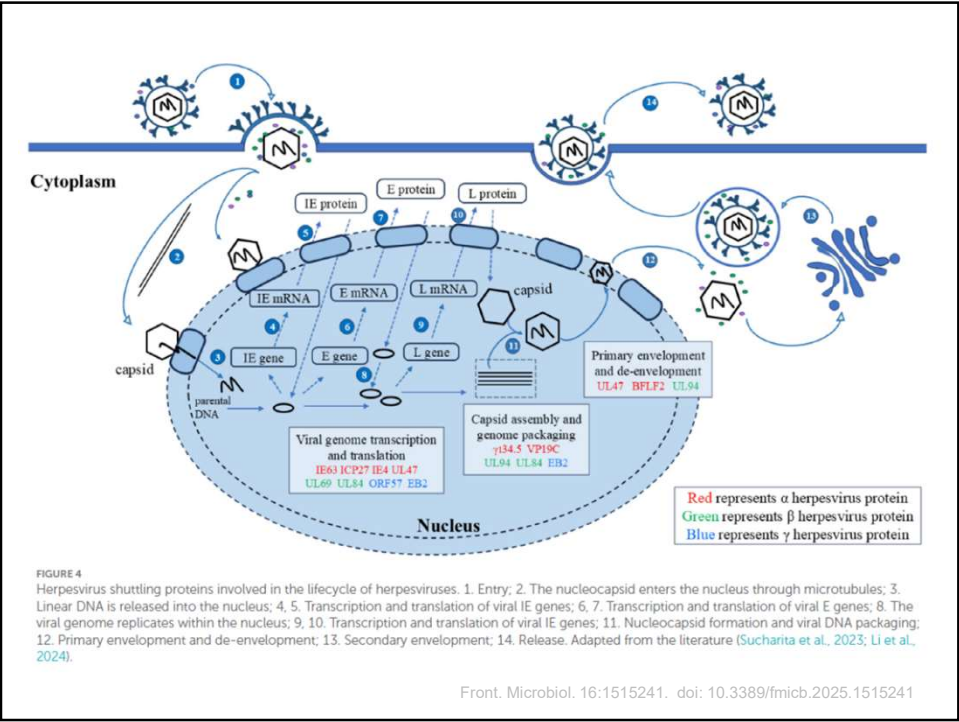
- Z řeckého Herpes – „plíživý“
- jsou ds DNA obalené viry
- genom má 125-240 kb
- kapsida má ikosaedrální strukturu
- průměr kapsidy je přibližně 100 nm

- kapsida
- DNA
- tegument
- glykoproteiny

Dopad herpesvirů?

Indikativní onemocnění pro klasifikaci HIV infekce jako rozvinutého onemocnění AIDS (kritéria SZO):

1. pneumocystová pneumonie
2. toxoplazmová encefalitida
3. ezofageální, tracheální, bronchiální nebo plicní kandidóza
4. **chronický anální herpes simplex nebo herpetická bronchitida, pneumonie nebo ezofagitida**
5. **CMV retinitida**
6. **generalizovaná CMV infekce (kromě jater a sleziny)**
7. **progresivní multifokální leukoencefalopatie**
8. recidivující salmonelová bakteriémie
9. recidivující pneumonie v průběhu 1 roku
10. chronická intestinální kryptosporidie
11. chronická intestinální isosporóza
12. extrapulmonální kryptokoková infekce
13. diseminovaná nebo extrapulmonální histoplazmóza
14. diseminovaná kokcidiodomykóza
15. tuberkulóza
16. diseminovaná nebo extrapulmonální atypická mykobakteriíza
17. **Kaposiho sarkom**
18. **maligní lymfomy (Burkittův, imunoblastický a primárnícerebrální lymfom)**
19. **invazivní karcinom děložního hrdla**
20. HIV encefalopatie
21. wasting syndrom

α herpesviry

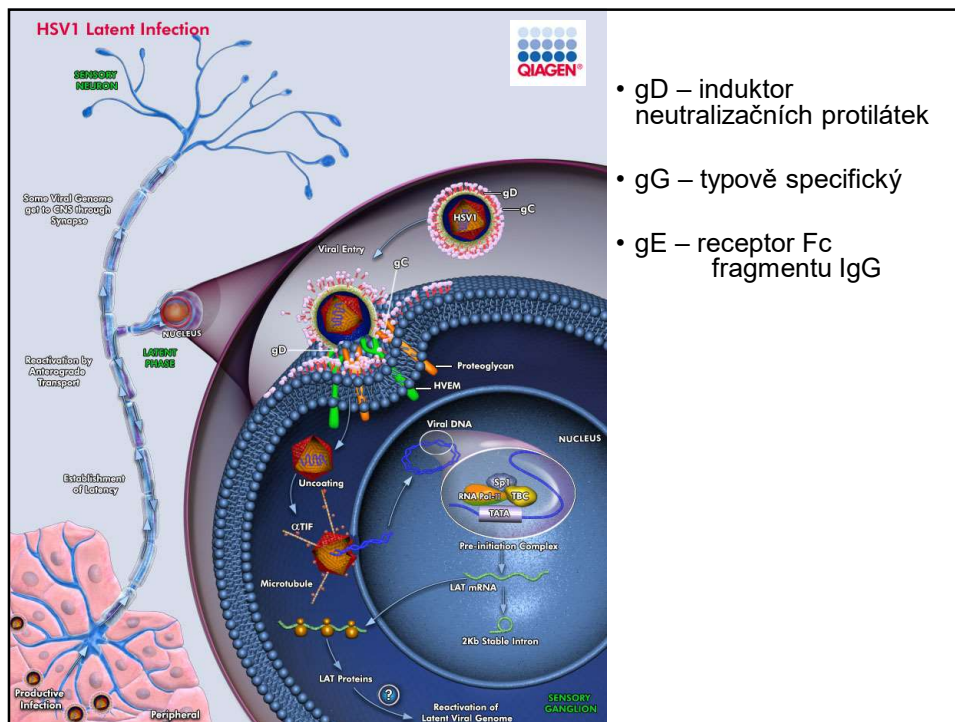
- úzce vázané na nervovou tkáň – senzitivní ganglia
- rychlý cytolytický cyklus
- infekce kůže a sliznic

Virus	Taxonomie	Primární infekce	Recurrentní infekce / Reaktivace	Místo latence
HSV-1	Human herpesvirus HHV-1	Gingivostomatitis, keratoconjunctivitis, encephalitis	Herpes labialis, esophagitis, benigní crbl. ataxia, faryngotonsillitis, pneumonitis, hepatitis	Sensorická ganglia n. V
HSV-2	HHV-2	Herpes genitalis, Neonatal herpes, encephalitis	Herpes genitalis, esophagitis, pneumonitis, hepatitis	Sakrální sensorická ganglia
VZV	HHV-3	Varicella – Plané neštovice	Herpes Zoster, encephalitis/cerebelitis, pneumonitis, hepatitis	Sensorická g. n. V Ganglia zadních rohů míšních

Po HSCT bez ACV profylaxe v 80% reaktivace HSV, v případě preventivního podávání acykloviru méně často.

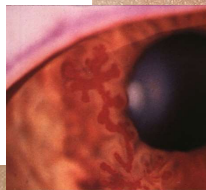
Detekce: serologie a PCR

Terapie: acyclovir, foscarnet, idoxuridin ...

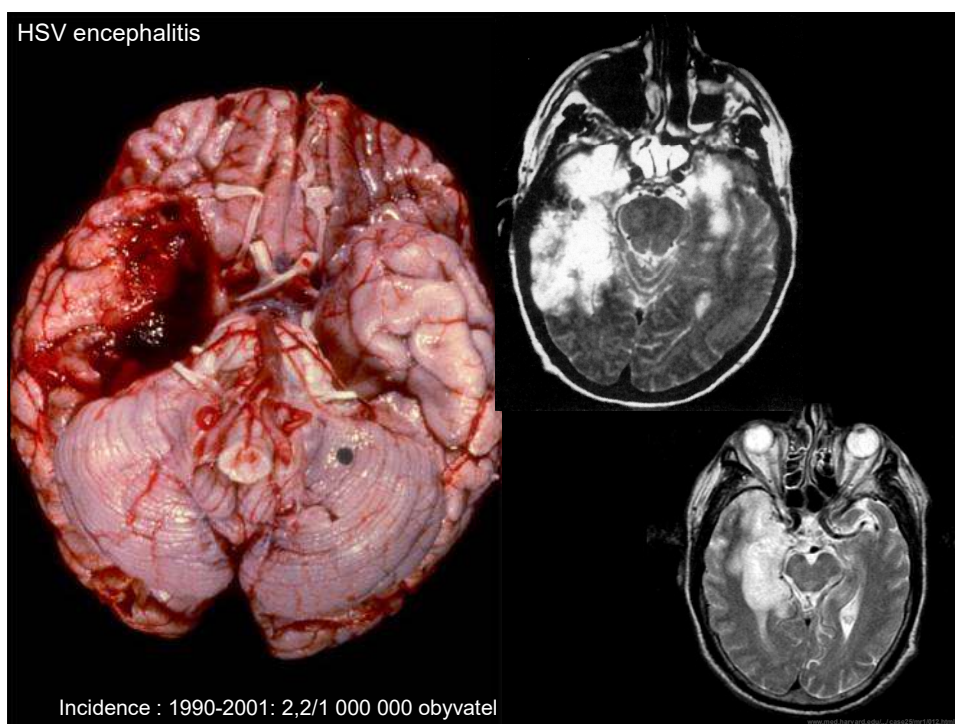
Patologické působení HSV a VZV

- Intraepidermální vesikuly
- není destrukce bazální membrány

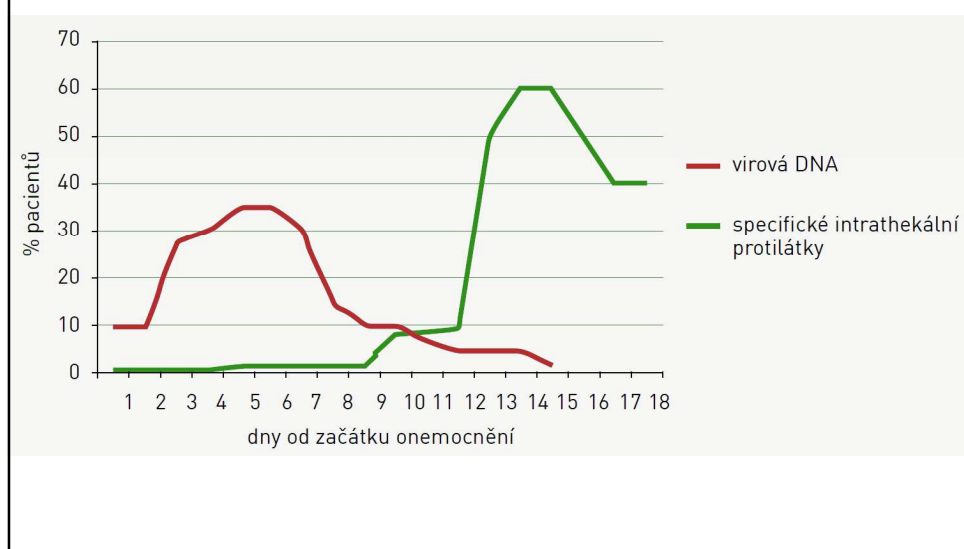

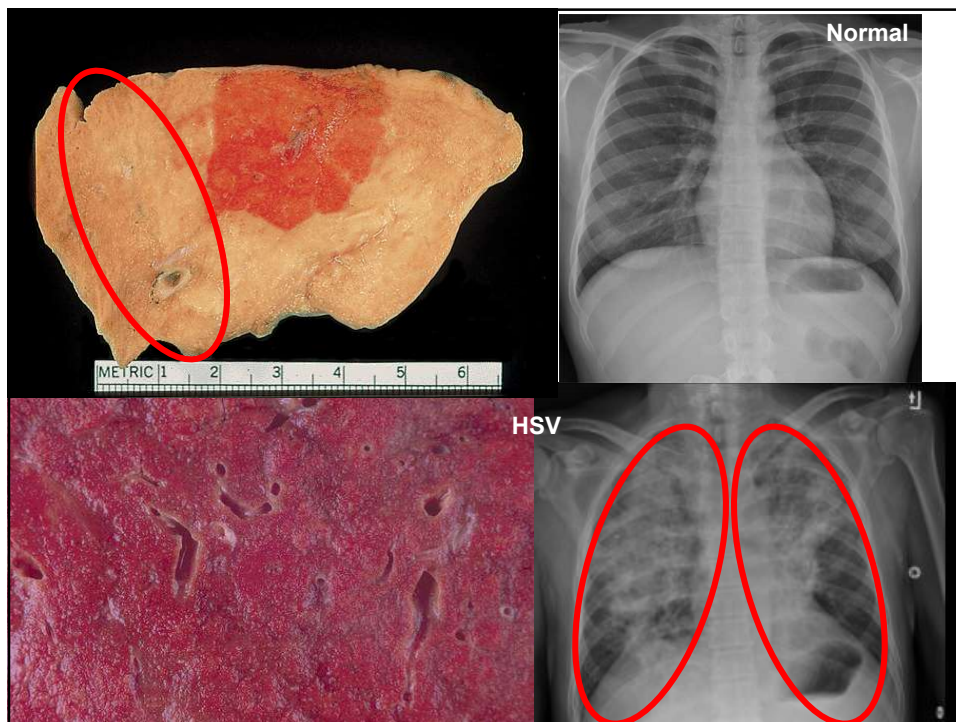
Varicella – plané neštovice

Protilátková odpověď na virovou infekci a detekce viru v CSF

HSV u kriticky nemocných RTG

COVID-19

HSV

CAVE Herpes sine herpes.

HSV u kriticky nemocných RTG

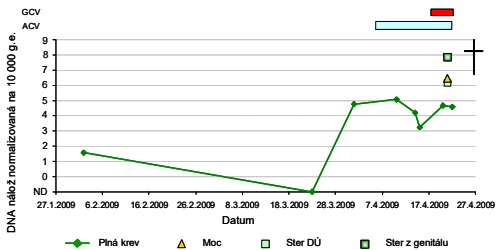
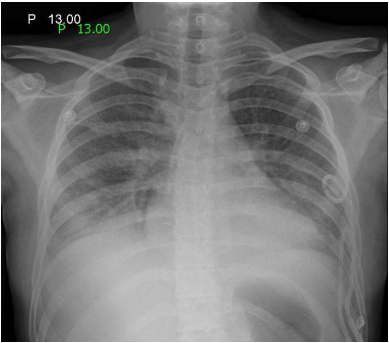
Bronchoskopický obraz

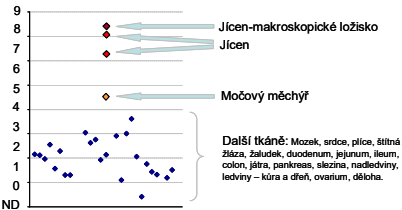
Nad čím myslet u stanovení diagnózy?

Rozsah a přítomnost postižení různých orgánů.

HSV (dívka léčená pro ALL)

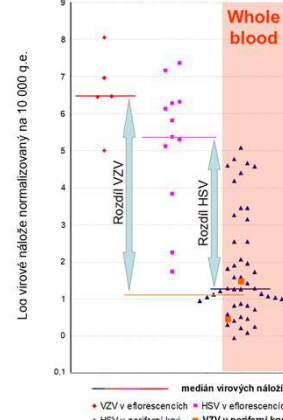

Kvantita HSV detekovaná v tkáních získaných při anatomicko-patologickém vyšetření

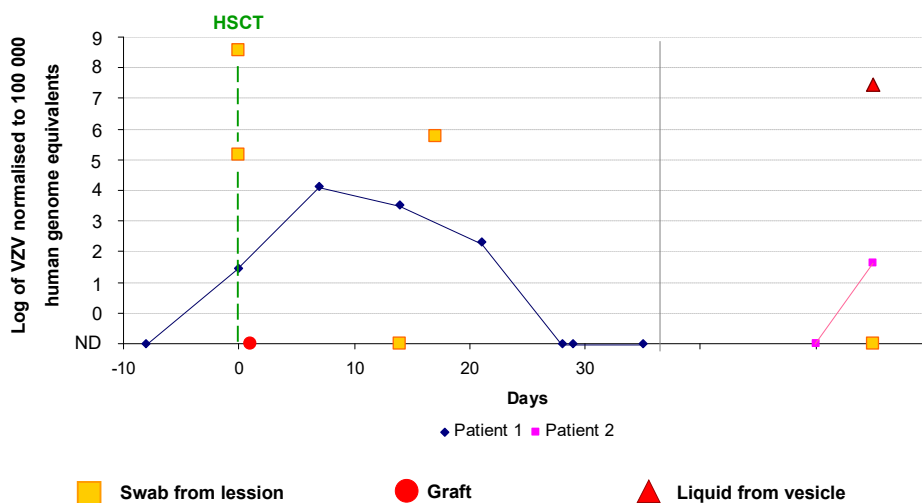
Varicella – Zoster Virus

- Inkubační doba 10-21 dní
- Infekční zejména v katarálním stádiu
- Proliferace v resp. epitelu a následně diseminace do NL a primární virémie.
- Proliferace v játrech a slezině – sekundární virémie (po 10-15 dnech horeček) – diseminace do dermis
- V 90% benigní.
- Sekundární infekce vesikul (běžně *S. aureus*, *S. pyogenes*)
- infekce sliznic

Primární infekce	Rekurentní infekce / Reaktivace	Místo latence
Varicella – Plané neštovice	Herpes Zoster, encephalitis/cerebelitis, pneumonitis, hepatitis, Postherpetic neuralgia	Sensorická g. n. V Ganglia zadních rohů míšních (C3-L2)

Rozdíl v materiálech VZV – Plané neštovice D+0

Neonatální HSV infekce

- **Primární infekce během těhotenství (STORCH/TORCH)**
- **Neonatální infekce**
  - Během porodu, nebo ke konci těhotenství
  - Vzácné, často letální

Typ infekce	Specifikace
Kůže, oko a dutina ústní	Lokalizovaná infekce, slzniční a kožní léze bez infekce vnitřní bez postižení vnitřních orgánů.
Diseminovaná infekce	Zejména herpetická hepatitis
Herpetická encefalitida	CNS infekce se záchvaty a třesem

β herpesviry

- Vázané zejména na granulocyty, monocyty, endoteliální bb., fibroblasty...

Virus	Taxonomie	Primární infekce	Recurrentní infekce / Reaktivace	Místo latence
CMV	HHV-5	99% asymptomatická, mírná hepatitis Mononucleosa-like syndrom Vrozená CMV nemoc	Zejména pacienti s IS a AIDS; Pneumonie, GIT (nekrotizující pseudomembranózní colitis, vředy jícnu...), retinitis, encefalitis,...	Granulocyty, mononukleární buňky,...
HHV-6B	HHV-6	Šestá nemoc, exanthema subitum, Roseola infantum	Encefalitis (Limbická), pneumonitis, hepatitis	Mononukleární bb., Lymfocyty CD4+
HHV-7	HHV-7	Asymptomatická, Roseola infantum	Encefalopatie/encefalitida, post-infekční myeloradiculoneuritis, epilepsie, hepatitis, hypersenzitivní syndrom	Lymfocyty CD4+
HHV-6A	HHV-9	Orphan virus		

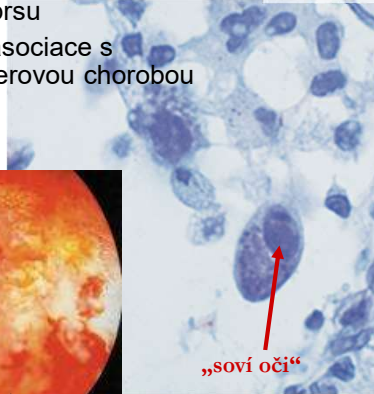
Detekce: serologie a PCR

Terapie: ganciclovir, foscarnet, cidofovir, maribavir, letermovir...

Patologické působení CMV

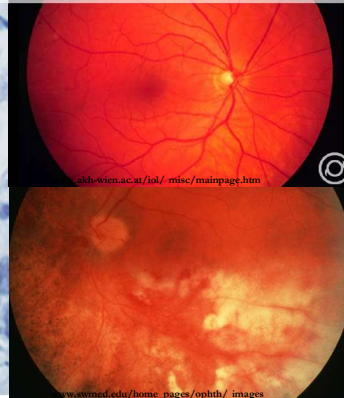
U imunokompetentních

asymptomatické u 95% dětí
mononukleosis like sy.
v případě gravidity
teratogenní účinky
asociace s maligními gliomy,
nádory prsu
možná asociace s
Alzheimerovou chorobou

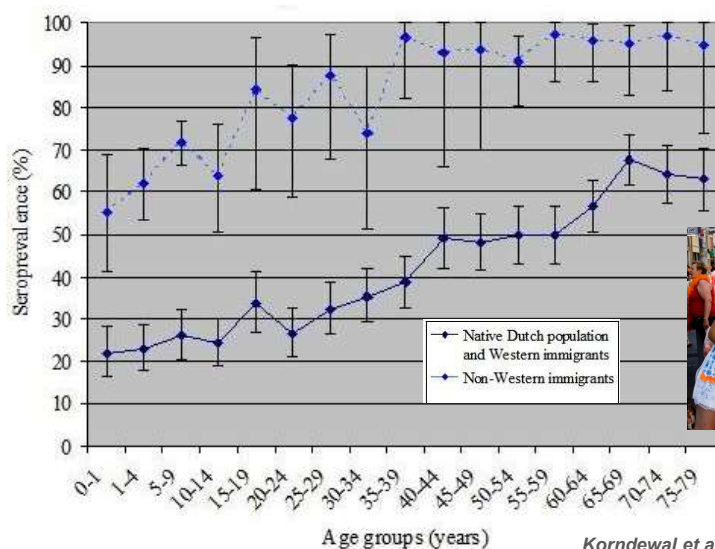

U imunokompromitovaných především

trombocytopenie, pneumonitis,
hepatitis, encefalitis, retinitis,
colitis, esofagitis, pankreatitis,
vaskulitis, nevolnost, zvracení,
artralgie, myalgie

Jaká je séroprevalence CMV ?

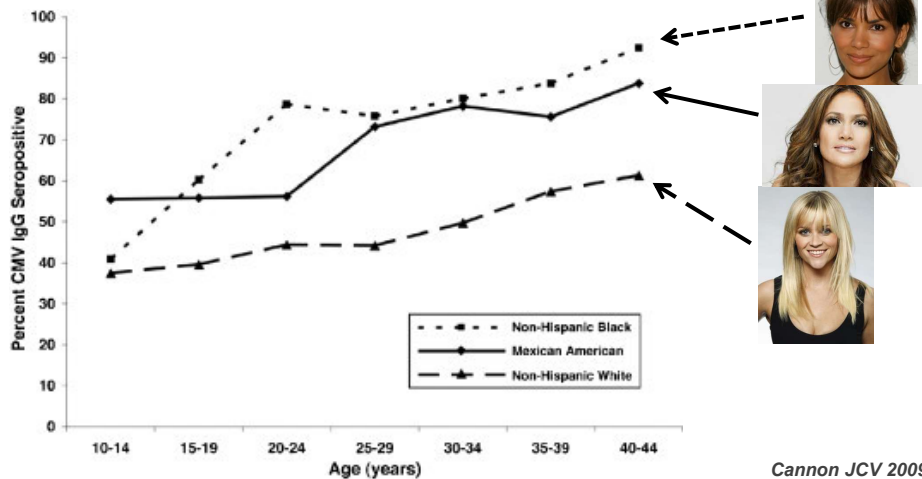

Korndewal et al. European Society for
Paediatric Infectious Disease 2012

https://www.abstractserver.com/ESPID2012/pictureselp_435_00079.jpg

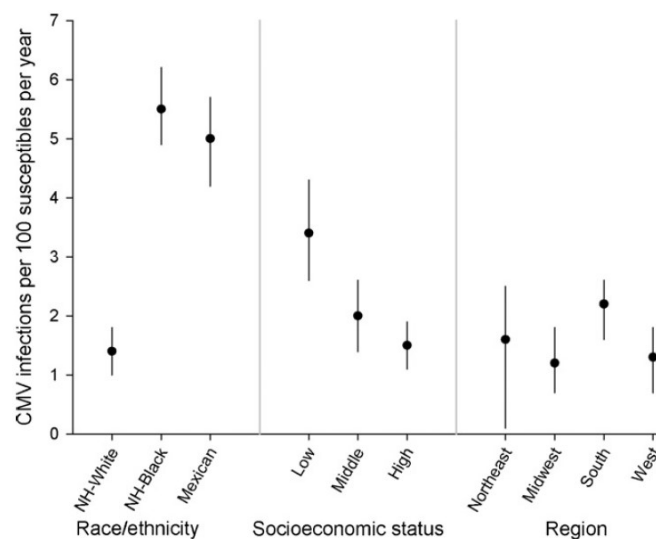
Jaká je séroprevalence CMV ?

- 60-90% zdravé populace dospělých <http://www.tulane.edu/~dmsander/garryfavweb.html>
- narůstá s věkem, klesá v ekonomicky vyspělých zemích

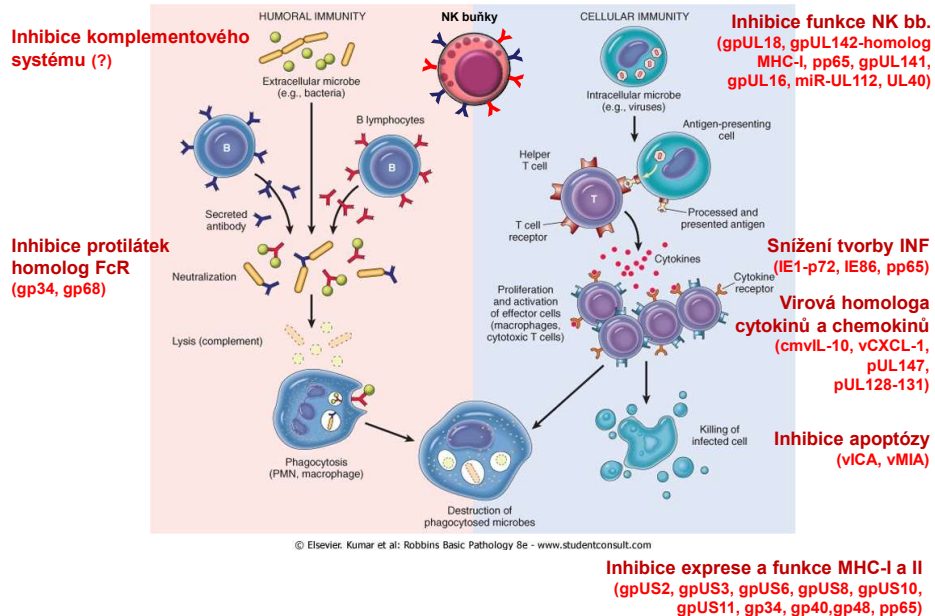

Jaká je incidence CMV primoinfekce ?

CMV Force of Infection by Race/Ethnicity, SES, and Region

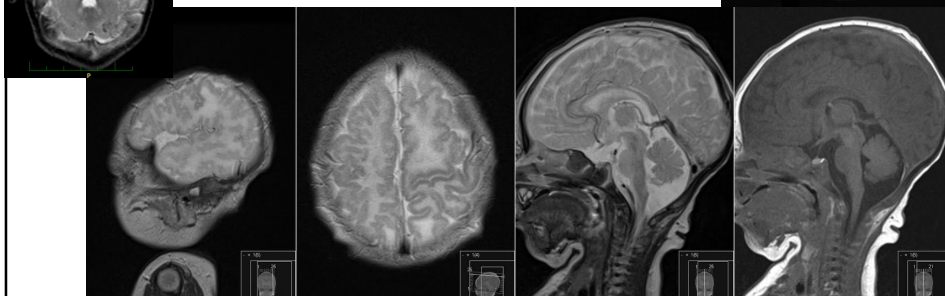
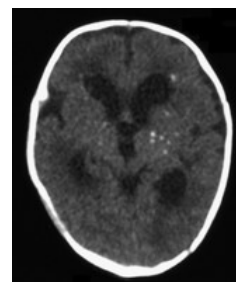
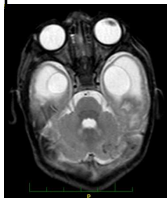

Jak CMV manipuluje s imunitou?

Teratogenní účinky CMV

- U primoinfekce v těhotenství
  - Součást TORCH (Toxoplasmosis, O – Other infections, Rubella, CMV, HSV-2)
  - Poškození mozku, hepatopatie, poruchy krevního obrazu
  - Příčina sensorineurální ztráty sluchu u přibližně 30-50% klinicky symptomatických dětí a 8-12% asymptomatických dětí.

Příznaky a následky cCMV

Infekce placenty

- prosáknutí stěny – horší difúzní vlastnosti
- menší tvorba kotyledonů – menší plocha placenty

IUGR

Infekce plodu

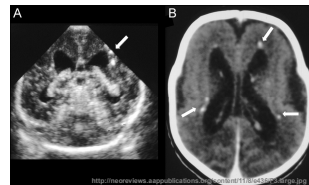
- suprese kostní dřeně **petechie**, „blueberry m.“
- infekce „cílových orgánů CMV“
- vaskulitida – zejména oči a CNS

Neurologické postižení/záchvaty

Mozkové kalcifikace/ kavity

Vylučování CMV do moči

Předčasný porod

Příznaky a následky cCMV

Asymptomatické
90% dětí s cCMV

Symptomatické

<http://medicotrivia.files.wordpress.com/2010/07/blueberry-baby1.jpg>

Kongenitální CMV infekce (cCMV)

Die CDC

Příznaky kongenitální CMV infekce
při narození

Předčasný porod
Hepatopatie (Hepatomegalie, žloutenka)
Plicní příznaky (Pneumonie)
Splenomegalie
IUGR
Neurologické záchvaty

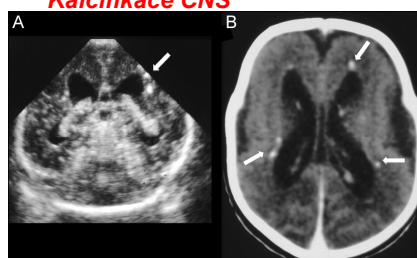

Blueberry muffin baby (tedy „dítě borůvkového muffinu“) je charakterizován purpurou jako příznakem extramedullární hematopoézy.

Trvalé zdravotní problémy spojené
s kongenitální CMV infekcí

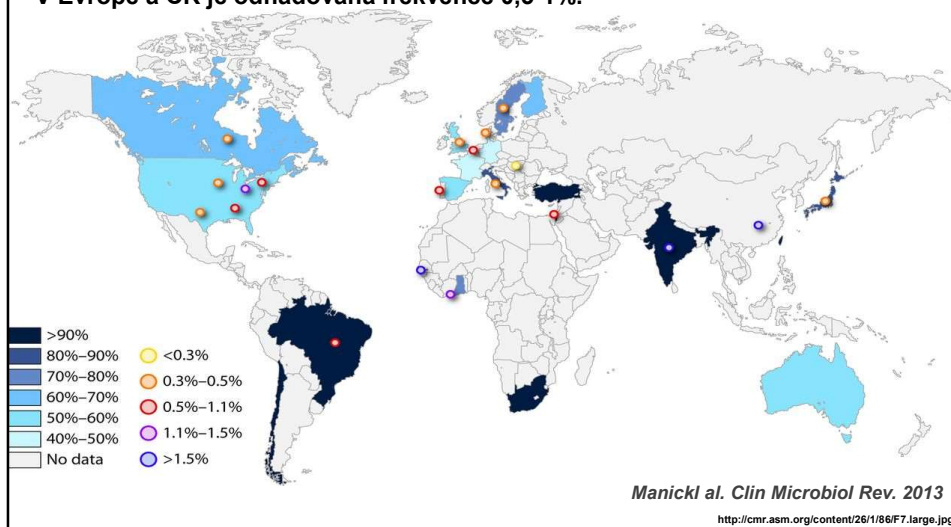
Senzoneurální ztráta sluchu
Ztráta zraku
Mentální postižení
Mikrocefalie
Motorické problémy (koordinace)
Neurologické záchvaty (epilepsie)
Vzácně smrt

Kalcifikace CNS

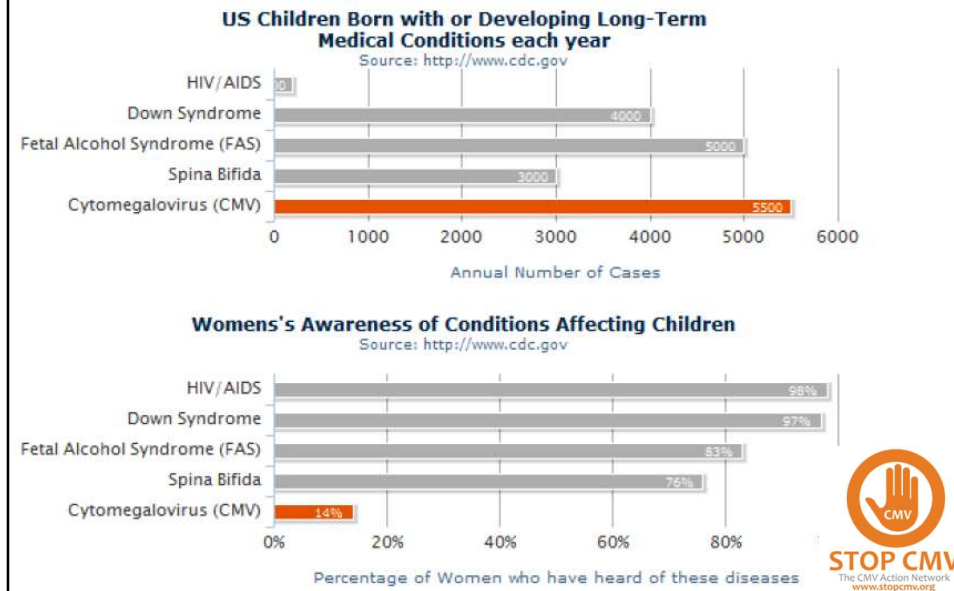

Jaký je výskyt cCMV?

Každý den se rodí 370 000 dětí na světě tj. 134 milionů/rok.
Průměrná frekvence výskytu je přibližně 1,5% tj. 2,01 milionů dětí s cCMV/rok.
V Evropě a ČR je odhadovaná frekvence 0,5-1%.

Jaké je povědomí o cCMV a výskyt následků?

Co s cCMV?

Review

Consensus recommendation for prenatal, neonatal and postnatal management of congenital cytomegalovirus infection from the European congenital infection initiative (ECCI)

Marianne Lereux-Ville,^{a,b,c,d,e,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,q,r,s,t,u,v,w,x,y,z} Christos Chatzakis,^{a,d,g} Daniele Lilleri,^{c,g} Daniel Blazquez-Garnero,^{c,g} Ana Alarcón,^h Nicolas Bourgon,ⁱ Ina Foulon,^h Jacques Fourgeaud,^{a,b} Anna Gonca,^j Christine E. Jones,^k Paul Klapper,^l André Krom,^m Tiziana Lazzarotto,^{n,o} Hermione Lyall,^p Paula Paixão,^q Vassiliki Papaevangelou,^r Elisabeth Puchhammer,^s George Sourvinos,^t Pamela Valley,^u Yves Ville,^{v,w,x} and Ann Vossen^{y,z}

^aUniversité Paris Cité, URP 7328 FETUS, F-75015, Paris, France

^bVirology Laboratory, Reference Laboratory for Cytomegalovirus Infections, Hôpital Necker Enfants Malades, GHU Paris Centre, AP-HP, Paris, France

^cObstetrics, Fetal Medicine Surgery and Imaging Unit, Hôpital Necker Enfants Malades, GHU Paris Centre, AP-HP, Paris, France

^dSecond Department of Obstetrics and Gynecology of Aristotle University of Thessaloniki, Thessaloniki, Greece

^eMicrobiology and Virology Unit, Fondazione IRCCS Policlinico San Matteo, Pavia, Italy

^fPediatric Infectious Diseases Unit, Hospital Universitario 12 de Octubre, Instituto de Investigación Hospital 12 de Octubre (imas12), Universidad Complutense, Madrid, Spain

^gDepartment of Neonatology, Hospital Hospital Sant Joan de Déu, BCNatal (Barcelona Center for Maternal, Fetal and Neonatal Medicine), Institut de Recerca Sant Joan de Déu, Universitat de Barcelona, Barcelona, Spain

^hDepartment of Otorhinolaryngology and Head & Neck Surgery, Vrije Universiteit Brussels, University Hospital UZ Brussel, Brussels Health Campus, De Plooster, Rehabilitation Centre, Brussels, Belgium

ⁱBCNatal: Fetal Medicine Research Center (Hospital Clinic and Hospital Sant Joan de Déu), Universitat de Barcelona, Barcelona, Spain

^jFaculty of Medicine and Institute for Life Sciences, University of Southampton and NIHR Southampton Clinical Research Facility and NIHR Southampton Biomedical Research Centre, University Hospital Southampton NHS Foundation Trust, United Kingdom

^kMicrobiology and Virology Unit (EiGen), School of Biological Sciences, University of Manchester, Manchester, M139PT, UK

^lDepartment of Medical Ethics and Health Law, Leiden University Medical Center, Leiden, the Netherlands

^mMicrobiology Unit, IRCCS Azienda Ospedaliero-Universitaria di Bologna, Bologna, Italy

ⁿDepartment of Medical and Surgical Sciences (DIMES), University of Bologna, Bologna, Italy

^oImperial College Healthcare NHS Trust, London, England

^pCHIR, NOVA Medical School/Faculdade de Ciências Médicas, Universidade NOVA de Lisboa, 1169-056, Lisbon, Portugal

^qThird Department of Pediatrics, School of Medicine, National and Kapodistrian University of Athens, Greece

^rCenter for Virology, Medical University Vienna, Austria

^sLaboratory of Clinical Virology, Medical School, University of Crete, Iraklion, Crete, 71003, Greece

^tDepartment of Medical Microbiology, Leiden University Medical Center, Leiden, the Netherlands

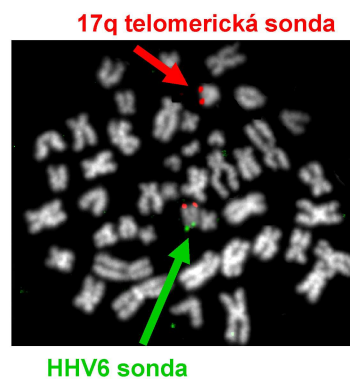
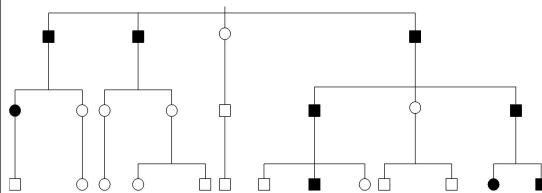
Patologické působení HHV-6 A a B

- patologicky působí jen HHV-6B
- Imunokompetentní
  - šestá exantémová nemoc
  - febrilní křeče
- Imunokompromitování
  - zhoršené přilnavání krevních elementů, myelosuprese, encefalitidy, hepatitidy, perikarditidy
- HHV-6A „orphan virus“
- CD4+ lymfotropní

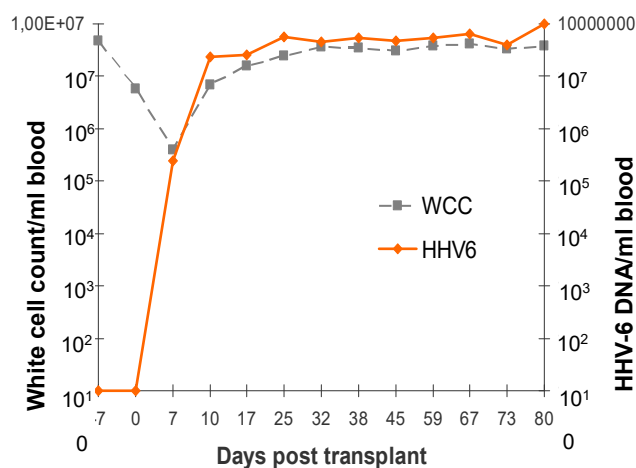
Chromozomální integrace HHV-6

- Virová DNA se integruje do lidských chromozómů
- Virová DNA : lidská DNA = přibližně 1:1
- Popsaná frekvence se pohybuje mezi 0,2-2,9% populace
- Zatím nebyla popsána ani in vivo, ani in vitro reaktivace chromozomálně integrovaného viru do stádia aktivní infekce.
- Tato situace byla detekována ve spermiích a byl také prokázán vertikální přenos z rodičů na děti.
- Virová DNA je ve všech tkáních.
- Poměr varianty A : B = 2 : 1

HHV-6 DNA v krvi po HSCT

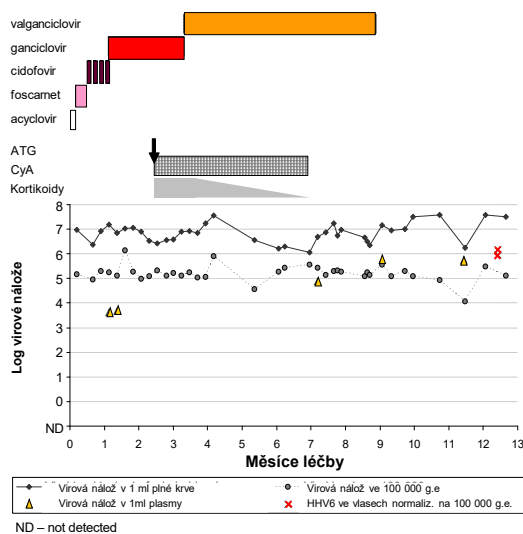
Dárce s chromozomální integrací HHV-6

Clark et al., JID 2006

Se svolením D. Clarka

Chromozomální integrace HHV-6

Pacientka s SAA

50 let

Po nasazení IS terapie –
parciální odpověď

Dlouhodobě závislá na
podávání trombocytů

Terapie G-CSF

Zemřela na perakutně
probíhající sepsi *S. aureus*.

**Detekce vysoké
kvantity HHV-6 NEMUSÍ
znamenat aktivní
infekci.**

**Detekce ve vlasech, či
nehtech Ci-HHV-6
bezpečně odliší.**

y herpesviruses

- Vázané na lymfocyty, epiteliální buňky, endoteliální bb., ...

Virus	Taxonomie	Primární infekce	Rekurentní infekce / Reaktivace	Místo latence
EBV	HHV-4	Asymptomatická, Infekční mononukleóza Chronická aktivní EBV infekce	Zejména pacienti s IS a AIDS; vlasatá leukoplakie, encefalitis, pneumonia, hemolytická anémie EBV asociované malignity (Nasopha. ca., Burkittův ly., HD, post-tx. EBV-LPD)	B lymfocyty, epiteliální bb.,...
KSHV (Kaposi sarcoma herpesvirus)	HHV-8	Běžně asymptomatická	Kaposiho sarkom, Primární efuzní lymfom Castelmanova nemoc	Endoteliální bb.

Detekce: serologie a PCR

Terapie (EBV): symptomatická, anti-CD20, IFN- α , specifické EBV lymfocytes

Objev EBV

chirurg

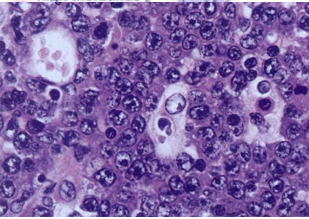
Denis Parsons Burkitt

1958

„A sarcoma involving the jaws of African children.” *British Journal of Surgery*

1. popsaný lidský onkogenní virus

Burkitt's lymphoma high incidence

1961

„The Commonest Children's Cancer in Tropical Africa — A Hitherto Unrecognised Syndrome.”

Michael Anthony Epstein
(*1921)
Patolog, specialista na elektronovou mikroskopii

1963 - 1. kultivace viru

1964 — Publikováno v Lancet:
„Cultivation in vitro of human lymphoblasts from Burkitt's malignant Lymphoma”

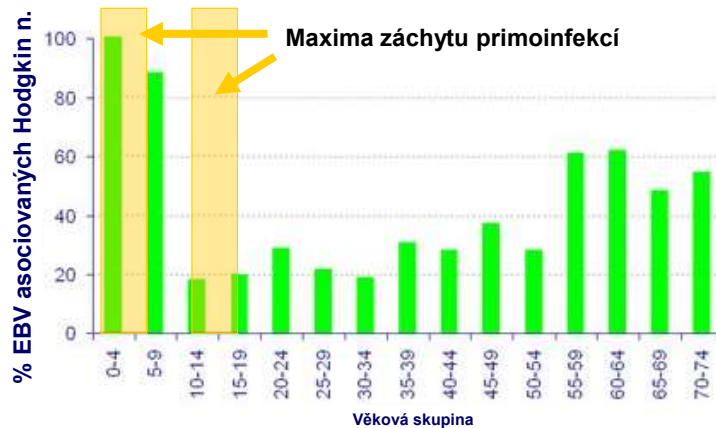
Yvonne M. Barr
(*1932)

Bert Geoffrey Achong
(1928-1996)

Přenos a epidemiologie

- Přenos pomocí tělesných slin orální cestou
- 80 - 90% dospělé populace je seropozitivní

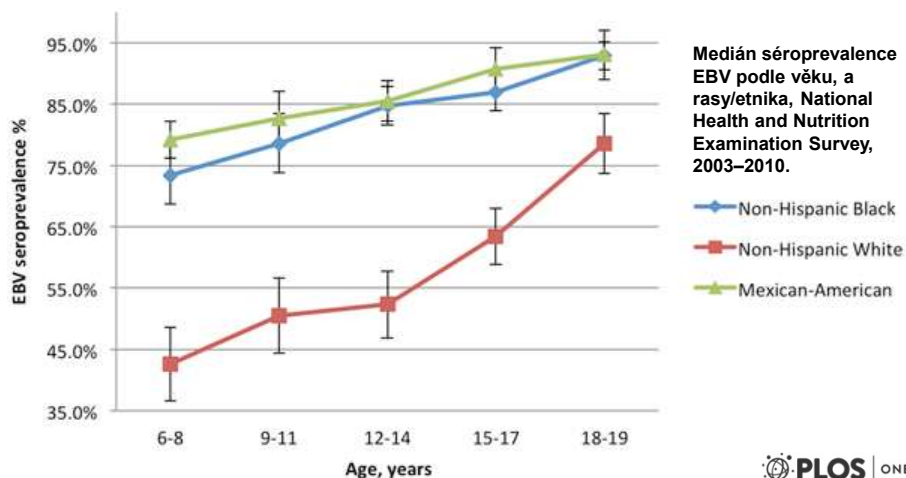
(v rozvojových zemích pak 90% dětí starších 2 let)

Přenos a epidemiologie

- Přenos pomocí tělesných slin orální cestou
- (permissivní buňky: B lymfocyty a epiteliální buňky)
- 80 - 90% dospělé populace je seropozitivní

(v rozvojových zemích pak 90% dětí starších 2 let)

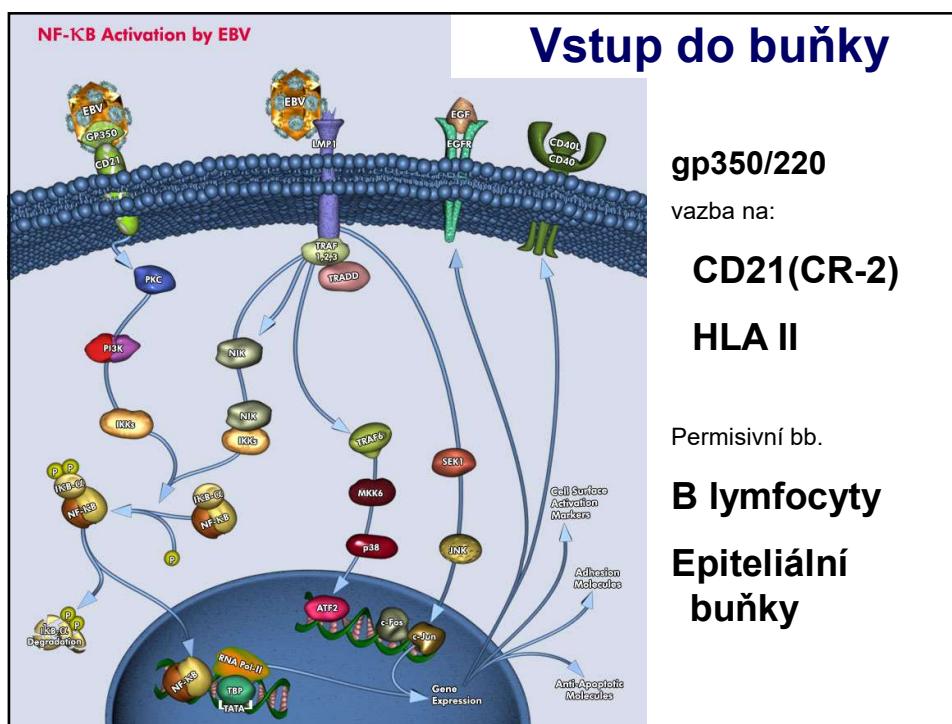
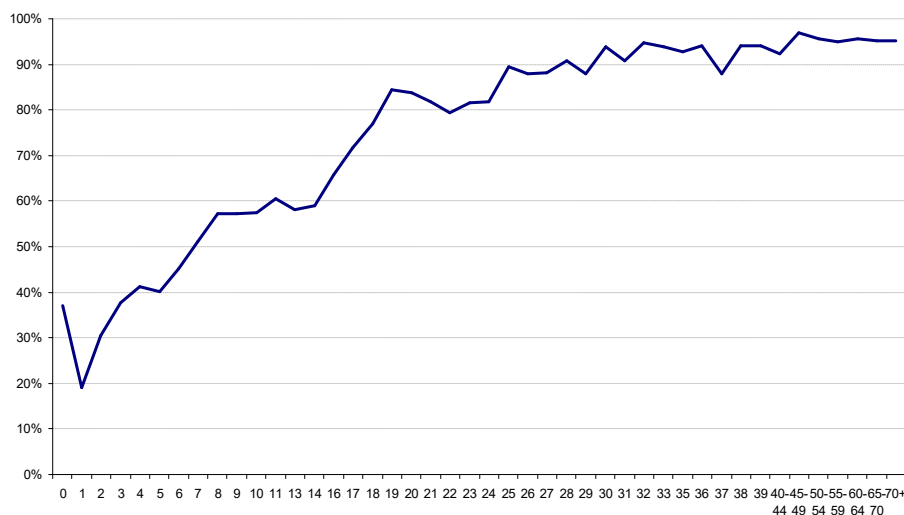
Medián séroprevalence EBV podle věku, a rasy/etnika, National Health and Nutrition Examination Survey, 2003–2010.

PLOS ONE

Dowd JB, Palermo T, Brite J, McDade TW, et al. (2013) Seroprevalence of Epstein-Barr Virus Infection in U.S. Children Ages 6-19, 2003-2010. PLoS ONE 8(5): e64921. doi:10.1371/journal.pone.0064921 <http://www.plosone.org/article/info:doi/10.1371/journal.pone.0064921>

Přenos a epidemiologie ve FNM

pozitivita pacientů dle věku při náběru

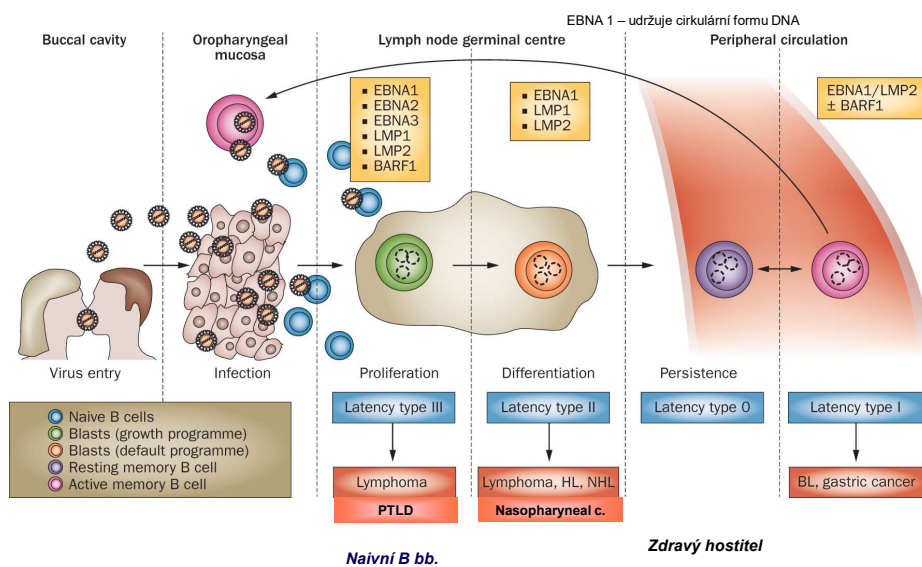

Jak manipuluje EBV s imunitou/proliferací?

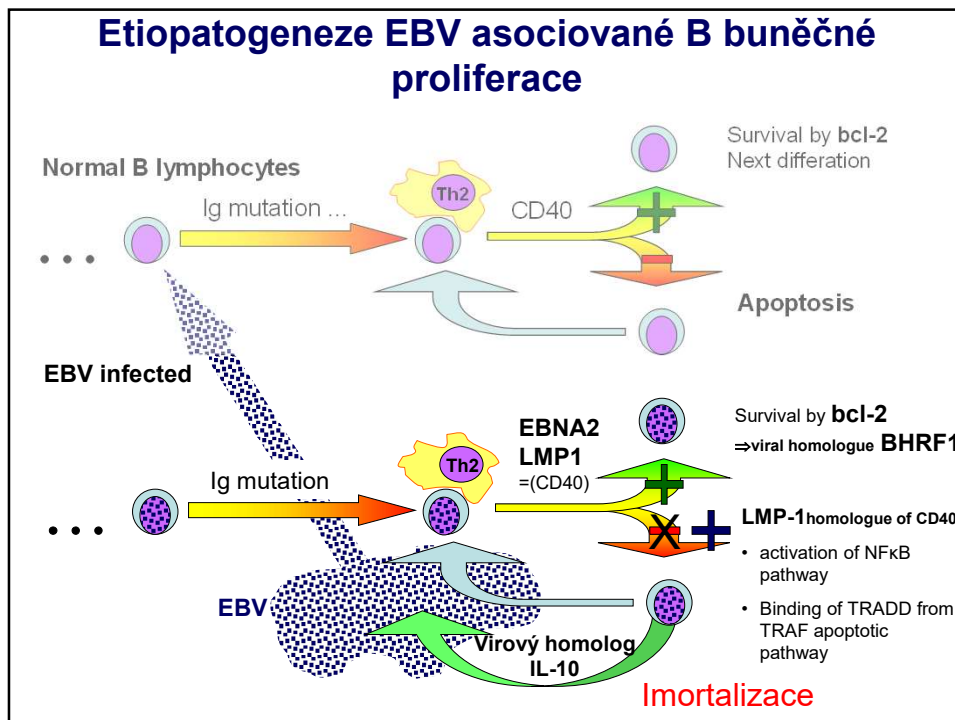
EBNA-1	Sequence-specific DNA-binding protein to EBV element; sequence-nonspecific chromosome association protein; transactivator of viral latent genes and host genes; responsible for episome replication, segregation and persistence of viral genome; involved in p53 degradation and oncogenesis
EBNA-LP	Transcriptional coactivator of EBNA-2-dependent viral and cellular gene transcription; primarily indirectly associates with host DNA sites located at or near the transcriptional start; associates with cellular transcriptional (co)factors and EBNA-2; dismisses repressor complex from promoter or enhancer sites; is essential for EBV-mediated B-cell transformation
EBNA-2	Together with EBNA-LP cooperatively activates viral and cellular gene transcription for transformation; primarily indirectly associates with host DNA sites located at the enhancer or intergenic region; associates with cellular transcriptional (co)factors and EBNA-LP; is critical for EBV-mediated B-cell transformation
EBNA-3A	A coactivator of EBNA-2, EBNA-3A and EBNA-3C associations with RBPJ inhibit RBPJ recruitments to DNA; downregulate cMyc transcription and block EBNA-2 activation effects; and induce CDKN2 and chemokines. Induces G1 arrests, which is essential for EBV-mediated B-cell transformation
EBNA-3B	A coactivator of EBNA-2; dispensable for B-cell transformation; viral tumor suppressor; and upregulates CXCL10. EBNA-3B-knockout induces DLBCL-like tumors
EBNA-3C	Coactivates with EBNA-2 host CXCR4 and CXCL12 genes; induces CDKN2, chemokines and aurora kinase B; mediates RB degradation; attenuates H2AX expression and overcomes EBV-infection-mediated DNA damage response; promotes cell proliferation; induces G1 arrests; essential for EBV-mediated B-cell transformation
LMP-1	Mimics the constitutively active form of CD40, a major EBV-encoded oncogene; activates NF- κ B, JNK and p38 pathways; is critical for EBV-mediated B-cell transformation, a major EBV-encoded oncogene; activates NF- κ B, JNK and p38 pathways; and induces EMT of NPC and acquisition of CSC-like properties
LMP-2A	Mimics constitutively active, antigen-independent BCR signaling through constitutive activation of the ERK/MAPK pathway ²²⁴ ; blocks antigen-dependent BCR signaling; induces B-cell lymphoma in transgenic condition; is important but not essential for <i>in vitro</i> primary B-lymphocyte growth transformation; rescues the LMP-1-generated impairment in germinal center in the response to antigen in animals; confers resting B cells sensitive to NF- κ B inhibition and apoptosis; suppresses differentiation and promotes epithelial cell spreading and motility in epithelial cells; and enriches cancer stem cell-like population
EBER	Most abundant EBV-encoded noncoding RNAs; augments colony formation and induces growth; confers cells resistance to PKR-dependent apoptosis; induces cytokines and modulates innate immune response; binds to La, PKR, L22, PRR and RIG-I; and EBER-mediated RIG-I activation likely contributes to EBV oncogenesis. EBER blockades of PKR-mediated phosphorylation of eIF2 α results in blockage of eIF2 α -mediated inhibition of protein synthesis and resistance to IFN α -induced apoptosis
miRNAs	Transcribed from BART and BHFRF1; validated targets include Bim, BRUCE, CXCL11, DICER1, PUMA; has a role in sustaining latently infected cells. BHFRF1 miRNA and BART miRNAs interfere with apoptosis. The miR-BART15-3p promoted apoptosis 331

Experimental & Molecular Medicine (2015) 47,

Jak manipuluje EBV s imunitou/proliferací? (Antigeny a latence)

Bollard, C. M. et al. (2012) T-cell therapy in the treatment of post-transplant lymphoproliferative disease *Nature Reviews Clinical Oncology* doi:10.1038/nrclinonc.2012.111

Infekční mononukleóza

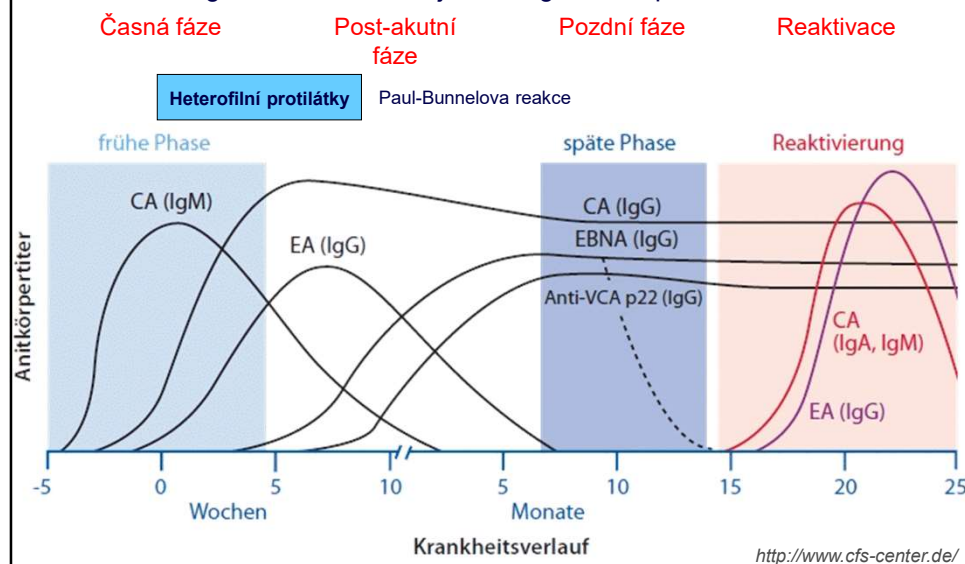
- „Kissing disease“
- proliferace postihuje slezinu a játra a uzliny
- celková únava, trvající až několik týdnů, zvýšená teplota až horečky (běžně kolem 39 °C), zánět nosohltanu a zvětšení uzlin (podčelistních a krčních); hepatosplenomegalie, hepatopatie, otoky víček a bličeje, nechutenství
- inkubační doba je 4-6 týdnů
- zpočátku vypadá „angína“
- přenos slinami
- léčba trvá přibližně 6 měsíců:
klid a dieta (2-3 měsíce);
následně je nutno se fyzicky šetřit

<http://home.teleport.com/~bohh/InfectiousMononucleosis.htm>

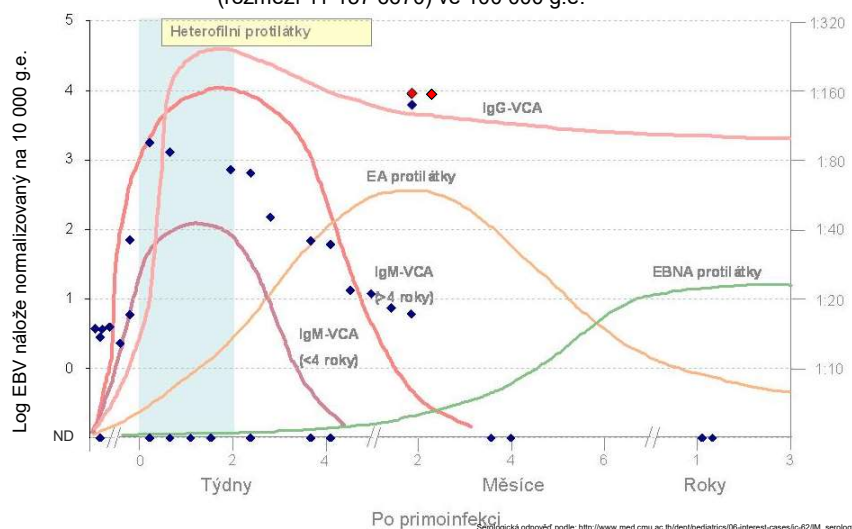
Diagnostika

Základní diagnóza EBV infekce je sérologická - nepřímá.

Pacienti s diagnózou B27 - IM

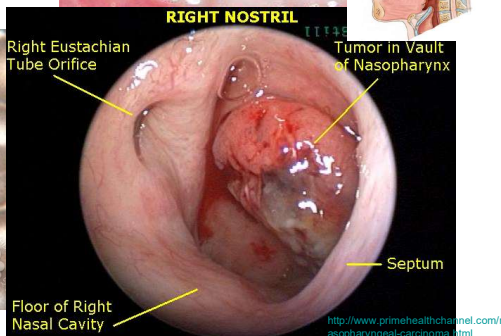
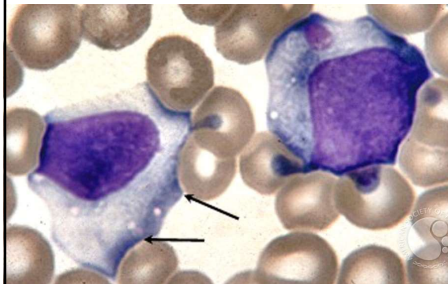
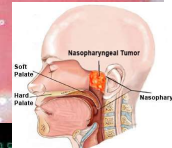
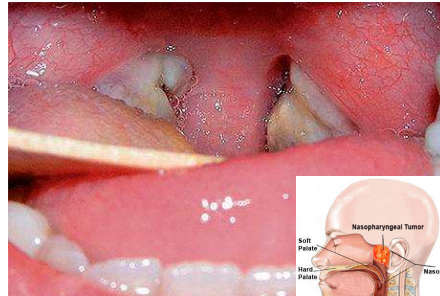
- Pozitivních – 26 pacientů (62%)
- 50 vzorků pozitivních (65%); medián positivity 110 (rozmezí 11-157 6670) ve 100 000 g.e.

Patologické působení EBV

• Imunokompetentní hostitel

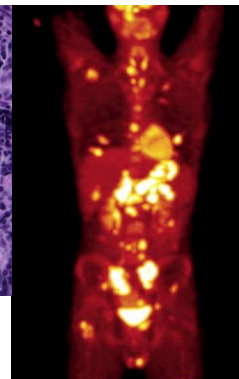
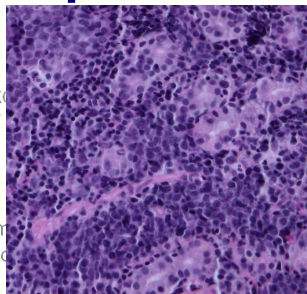
- Infekční mononukleóza
- Chronická aktivní EBV infekce
- X-vázaná lymfoproliferativní nemoc
- Maligní onemocnění
  - Hodgkinova nemoc
  - Burkittův lymfom
  - non-Hodgkinský T/NK lymfom
  - Nasopharyngeální karcinom
  - Karcinom žaludku
  - Angioblastický T lymfom

Patologické působení EBV

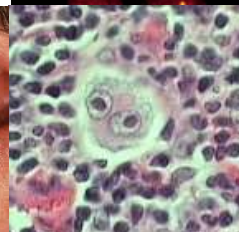
• Imunokompetentní hostitel

- Infekční mononukleóza
- Chronická aktivní EBV infekce
- X-vázaná lymfoproliferativní nemoc
- Maligní onemocnění
  - Hodgkinova nemoc
  - Burkittův lymfom
  - non-Hodgkinský T/NK lymfom
  - Nasopharyngeální karcinom
  - Karcinom žaludku
  - Angioblastický T lymfom

• Imunokompromitovaný hostitel

- Vlasatá leukoplakie
- Případně výše uvedené malignity
- Post-transplantační lymfoproliferativní nemoc (EBV-LPD)
- Encefalitida/myelitis, pneumonie, hepatitis

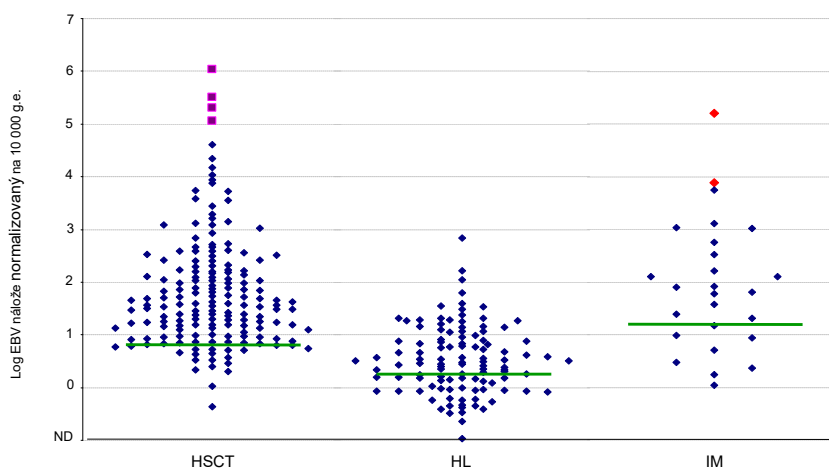

<http://www.kcon.edu/faculty/chamberlain/Website/lectures/lecture/sids.htm>

www.med.virginia.edu/courses/path/imms/wcd/hodgkin

Přímá detekce - PCR

- Detekce v periferní krvi (plasma, plná krev), případně v tkáni
- U HL i IM se EBV vyskytuje v periferní krvi především v nízkých kvantitách.
- Mediány detekovaných kvantit v plné krvi stoupaly od HL → HSCT → IM

Chronická aktivní EBV infekce

Atypicky infikované i T lymfocyty a NK buňky

Příznaky často spojené s prolongovanou přítomností interferonů v organismu.

Diagnostic criteria of a case definition for SCAEBV [15]

Category	Criteria
Clinical	Intermittent fever, lymphadenopathy, and hepatosplenomegaly.
Hematologic	Anemia, thrombocytopenia, lymphocytopenia or lymphocytosis, neutropenia, and polyclonal gammopathy.
Virological	Elevated antibody titers and positivity for antibodies to EBV-related antigens (VCA IgG, ≥ 5120 ; VCA IgA, positive; EA [D] IgG, ≥ 640 ; EA [D] IgA, positive; and EA [D] and EA [R] IgG, ≥ 640) and/or detection of EBV genomes in affected tissues.
Other	Chronic illness that cannot be explained by other known disease processes.

F. Sánchez et al. / Annals of Diagnostic Pathology 12 (2008) 368–371

Chronická aktivní EBV infekce

	T-cell type (n = 16)	NK-cell type (n = 12)	P
Symptoms			
Fever, > 1 d/wk (%)	67	25	.04
HMB (%)	13	75	.002
Splenomegaly (%)	73	100	.08
Large granular lymphocytosis (%)	13	83	.0004
Calcification in basal ganglia (%)	7	33	.10
Laboratory data			
IgG (mg/dL, mean ± SD)	2213 ± 1104	1682 ± 464	.11
IgE (IU/mL, mean ± SD)	282 ± 298	2774 ± 3774	.04
VCA IgG (geometric mean titer)	2405	446	.01
EA IgG (geometric mean titer)	831	119	.02
EBNA (geometric mean titer)	30	45	.24
Viral load			
PBMC (copies/μg DNA, mean ± SD)	10 ^{4.1±0.5}	10 ^{4.4±0.4}	.09
Plasma (copies/mL, mean ± SD)	10 ^{2.9±1.1}	10 ^{2.4±2.1}	.49

HMB indicates hypersensitivity to mosquito bites; VCA, viral capsid antigens; EA, early antigens; EBNA, EB nuclear antigens; PBMC, peripheral blood mononuclear cells. Fisher exact test was used to compare symptoms between groups. Student *t* test was used to compare the mean copy numbers of EBV-DNA or laboratory data. Bold letters indicate statistically significant results.

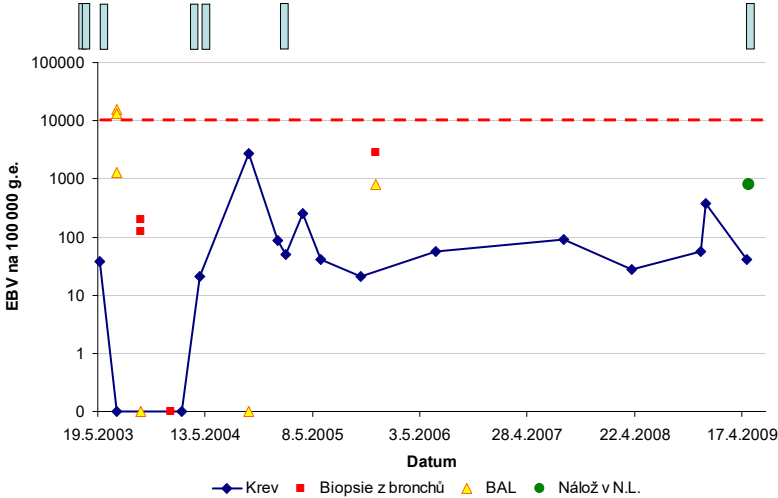
Table 2. Clinical features of 30 patients with chronic active Epstein-Barr virus infection

Symptoms and signs	(%)	Life-threatening complications	(%)
Fever	100	Hemophagocytic syndrome	21
Liver dysfunction	90	Coronary artery aneurysm	21
Splenomegaly	90	Hepatic failure	18
Lymphadenopathy	50	Malignant lymphoma	16
Thrombocytopenia	50	Interstitial pneumonia	12
Anemia	48	Central nervous system involvement	7
HMB	43	Sepsis	7
Skin rash	28	Pulmonary hypertension	4
Calcification in basal ganglia	18	Intestinal perforation	4
Oral ulcer	18	Myocarditis	4
Hydroa vacciniforme	14		

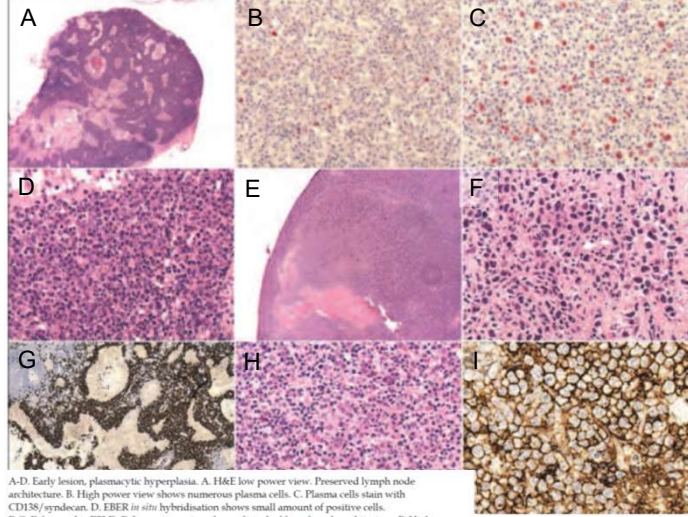
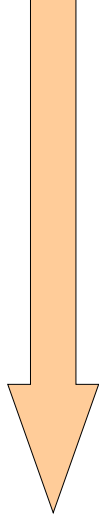
HMB indicates hypersensitivity to mosquito bites.

Kimura et al. Blood 15 July 2001, Vol. 98, No. 2

Datum	6.2.2003	17.2.2003	27.5.2003	23.2.2004	26.3.2004	4.4.2005	4.5.2009
VCA IgG	+	+++		+	++	147 U/ml	119 U/ml
VCA IgM	+	+	-	+	+	72,5 U/ml	45,5 U/ml
EA-D	++	++	+++ (vysoká exprese)	++	++	90 U/ml	<150 U/ml
EBNA 1 IgG	-	-	-	+	+	52,5 U/ml	14,3 U/ml

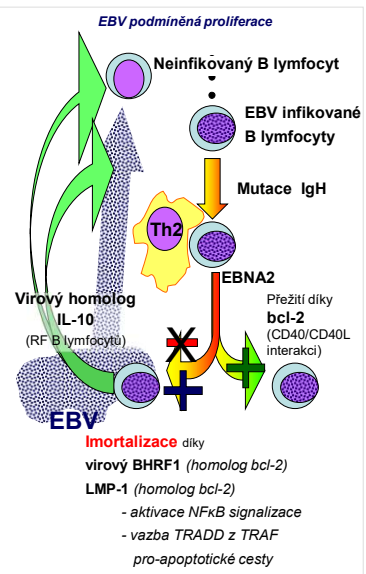

EBV asociovaná potransplantační proliferace (EBV-LPD)

A-D. Early lesion, plasmacytic hyperplasia. A. H&E low power view. Preserved lymph node architecture. B. High power view shows numerous plasma cells. C. Plasma cells stain with CD138/syndecan. D. EBER *in situ* hybridisation shows small amount of positive cells. E-G. Polymorphic PTLD. E. Low power view shows disturbed lymph node architecture. F. Higher power shows a polymorphic infiltrate composed of plasma cells, lymphocytes (small, medium-sized, large and Reed-Sternberg-like). G. EBER IISH shows numerous positive cells. H-I. Monomorphic PTLD. H. Diffuse proliferation of large atypical cells. I. CD20 staining shows their B-cell origin (Courtesy to Prof Thomas Tousseyn).

Etiopatogeneze a klasifikace EBV-LPD

World Health Organization Classification of Post-transplant Lymphoproliferative Disorder (PTLD)

Category	Subtype
Early lesions	Plasmacytic hyperplasia Infectious mononucleosis-like lesion
Polymorphic PTLD Monomorphic PTLD (classify according to lymphoma they resemble)	B-cell neoplasms - Diffuse large B-cell lymphoma - Burkitt lymphoma - Plasma cell myeloma - Plasmacytoma-like lesion - Other ^a T-cell neoplasms - Peripheral T-cell lymphoma NOS - Hepatosplenic T-cell lymphoma - Other
Classical Hodgkin lymphoma-tvne PTLD	cT1-2 gr 3 cT3-4

<http://www.cancernetwork.com/oncology-journal/lymphoma-risk-and-response-after-solid-organ-transplant>

Příznaky různě závažné poly-, oligo- až monoklonální proliferace.

Mononukleosa-like syndrom

Horečka, bolest v krku, myalgie, tonzilární hypertrofie a krční lymfadenopatie, hepatopatie

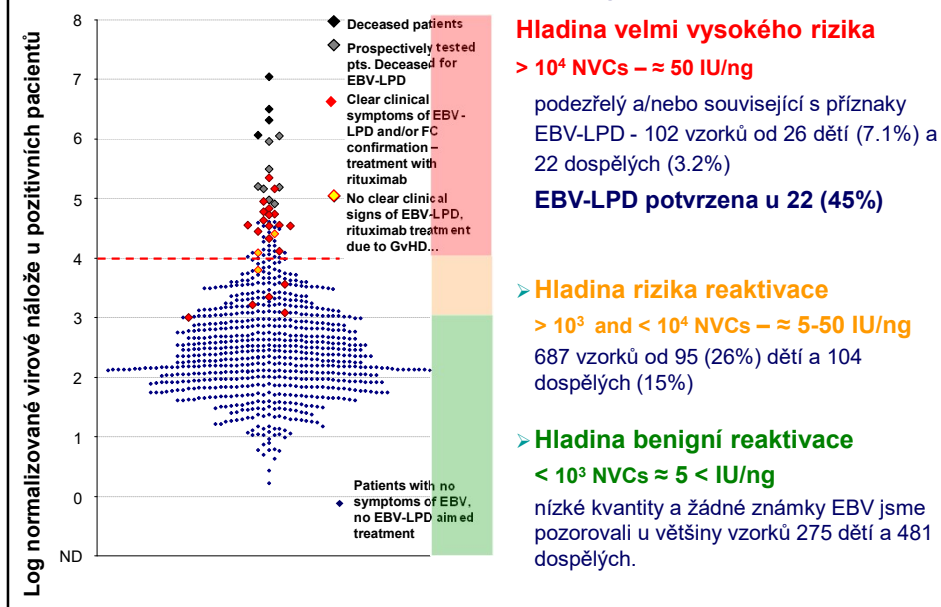
Tumórní forma

Sekundární symptomy přítomnosti zvětšení lymfatické tkáně : bolest, obstrukce, perforace, GI krvácení, respiratory distress, etc.

Diseminovaná choroba

Proliferace B buněk v krvi a kostní dřeni, vysoké horečky a/nebo multiorgánové selhávání

Prospektivně testování – maximální kvantity EBV

Diagnóza EBV-LPD

Diagnóza neoplastických forem EBV-LPD by měla splňovat alespoň 2 z následujících kritérií:

- Změna či zničení buněčné struktury tkáně lymfoproliferativním procesem
- Přítomnost monoklonální, či oligoklonální proliferace prokázané buněčnými a/nebo virovými markery
- Průkaz EBV infekce v mnoha buňkách (např. DNA, RNA, protein...

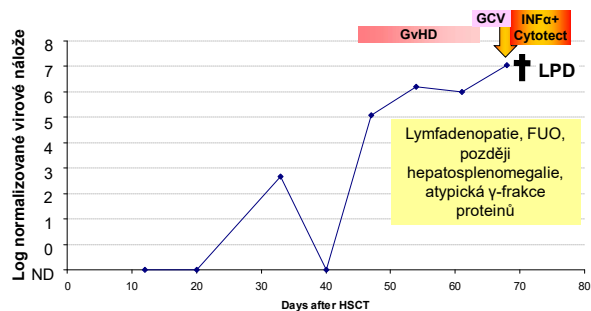
Pouhá detekce EBV DNA v krvi není dostačující.

Dle definice EBMT IDWP, 2007

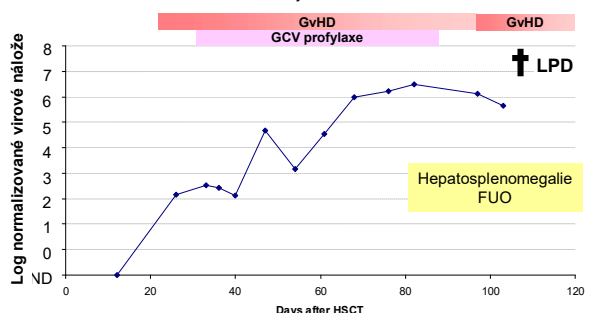
- Klinické příznaky
- Zobrazovací metody
- Imunologie (Flow cytometry, hladiny Ig, klonalita)
- Histologie N.L. (s detekcí přítomnosti EBV)
- Přímá detekce viru
  - EBV nálož (založená především na detekci NK)
    - Typ vzorku: plasma, plná krev, MNC
    - Různá metodika PCR – nejvíce kvantitativní real-time PCR

Retrospektivně testovaní pacienti

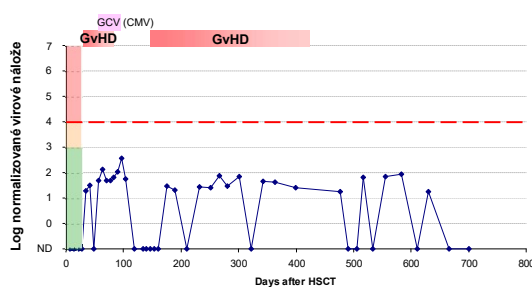

Dívka, 5.5 roku., HSCT pro ALL CR2.
Dárce: MMUD (8/10)
Štěp: BM
Příprava: TBI (12 Gy)
 cyklofosfamid (120 mg/kg)
 ATG (16 mg/kg)
GvHD profylaxe: CyA+MTX
GvHD: grade III (D+49; GIT)
Zemřela D+74 na MOF.

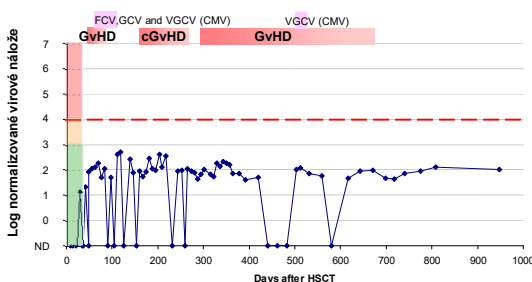

Dívka, 4 r., HSCT pro AML PR2
Dárce: MMUD (9/10)
Štěp: BM
Příprava: busulfan (16 mg/kg)
 cyklofosfamid (120 mg/kg)
 melfalan (140 mg/m²)
 ATG (40 mg/kg)
GvHD: grade III (D+25; GIT)
Zemřela D+117 na krvácení a respirační selhání.

Benigní hladina reaktivace

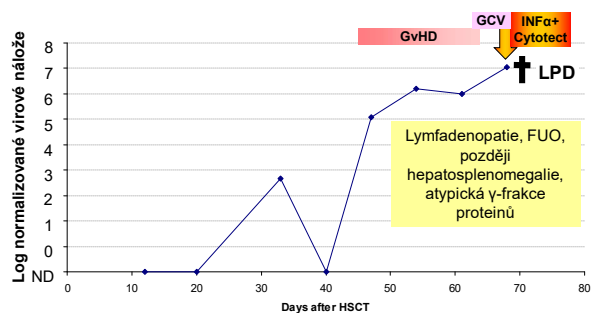

Chlapec, 13 let, HSCT pro MDS-RAEB
Dárce: MMUD (8/10)
Štěp: PBSC
Příprava: busulfan (16 mg/kg)
 cyclofosfamid (120 mg/kg)
 melfalan (140 mg/m²)
 ATG (40 mg/kg)
GvHD profylaxe: CyA+MTX
GvHD: grade II (D+28; GIT)
Další: BKV-HC(D+40), CMV(D+55)
Výsledek: žije, žádné klin. problémy

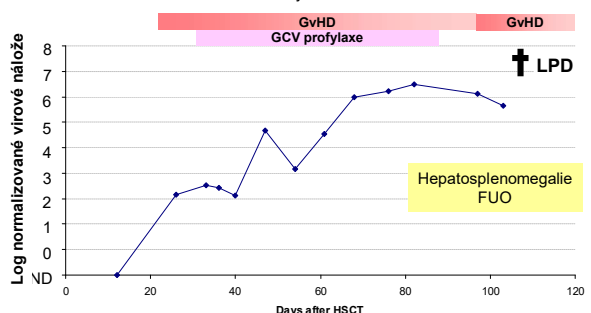

Dívka, 13 let, HSCT pro SAA
Dárce: MMUD (9/10)
Štěp: BM
Příprava: TBI (5,4 Gy)
 cyclofosfamid (200 mg/kg)
 ATG (40 mg/kg)
GvHD profylaxe: CyA+MTX
GvHD: grade II (D+40; GIT)
Další: CMV(D+46), plicní afekce neznámé etiologie, steroidní DM
Výsledek: žije, žádné klin. problémy

Retrospektivně testovaní pacienti

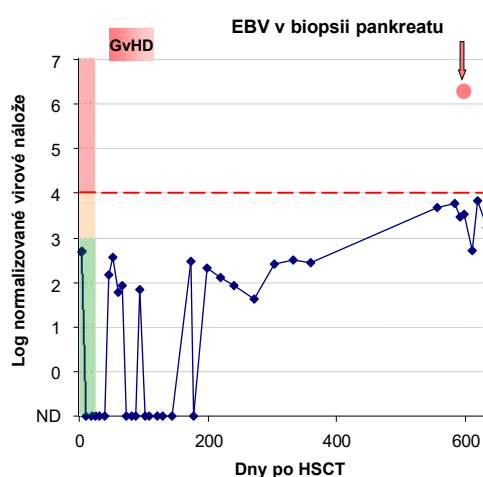

Dívka, 5.5 roku., HSCT pro ALL CR2.
Dárce: MMUD (8/10)
Štěp: BM
Příprava: TBI (12 Gy)
 cyklofosfamid (120 mg/kg)
 ATG (16 mg/kg)
GvHD profylaxe: CyA+MTX
GvHD: grade III (D+ 49; GIT)
Zemřela D+74 na MOF.

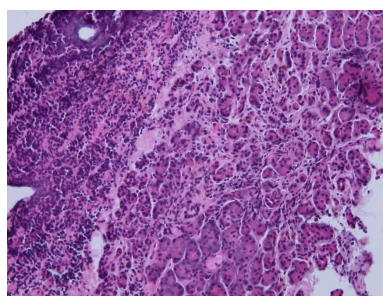

Dívka, 4 r., HSCT pro AML PR2
Dárce: MMUD (9/10)
Štěp: BM
Příprava: busulfan (16 mg/kg)
 cyklofosfamid (120 mg/kg)
 melfalan (140 mg/m²)
 ATG (40 mg/kg)
GvHD: grade III (D+ 25; GIT)
Zemřela D+117 na krvácení a respirační selhání.

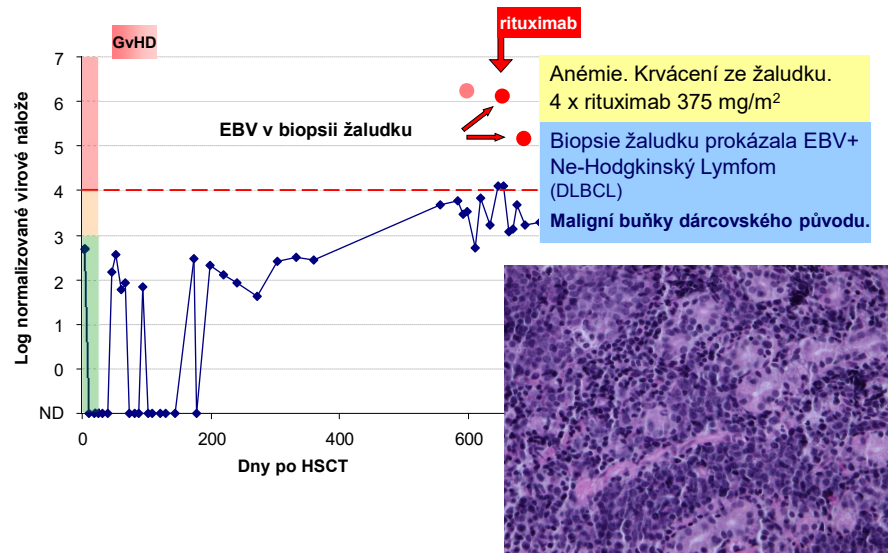
Lokalizovaná EBV-LPD (NHL)

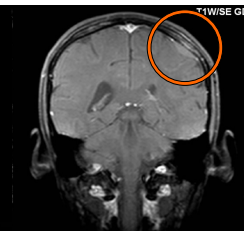
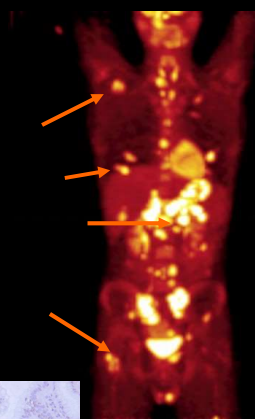
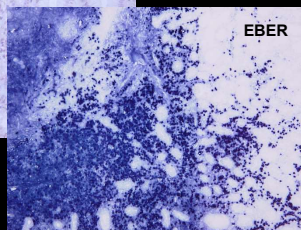
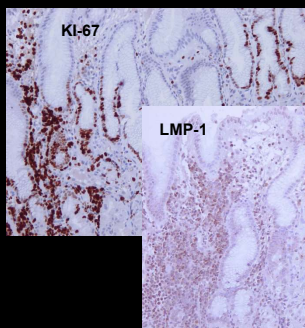
Pankreatopatie neznámého původu, potvrzeno CT a US.
 MRD negativní.
 ↑CRP, ↑IgG, bez autoprotilátek.
 Laparotomie.
V biopsii jsme detekovali všechny typy lymfocytů. Žádné maligní buňky.
 DR+ lymfocyty

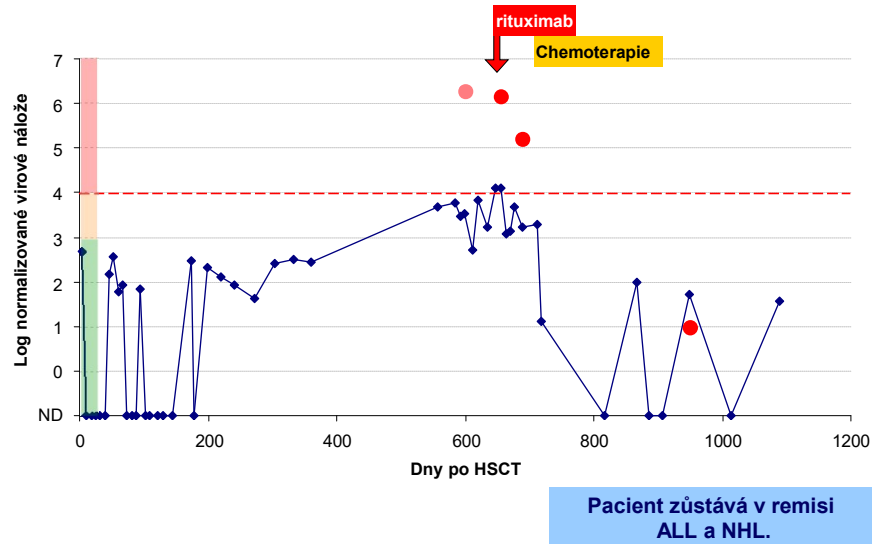
Lokalizovaná EBV-LPD (NHL)

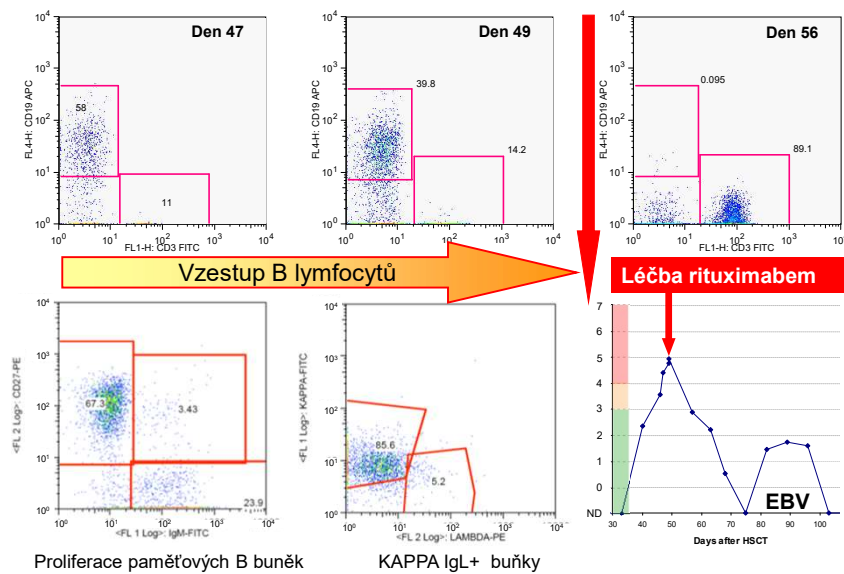
Léčba podle protokolu
BFM NHL 2004
Během poslední chemoterapie se sepsou způsobená
Pseudomonas aeruginosa.
Poslední PET CT potvrdilo remisi NHL.

Lokalizovaná EBV-LPD (NHL)

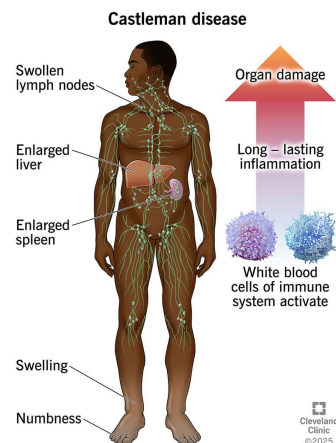
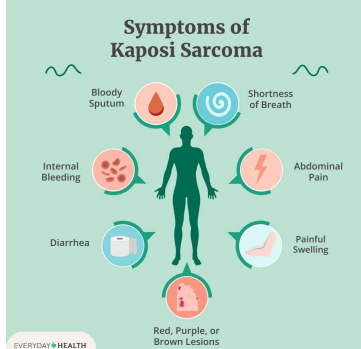
Potvrzení EBV-LPD průtokovou cytometrií

HHV-8

- Kaposi sarcoma
- Primary exudative lymphoma
- Castelman's disease

HHV-8 = KSHV (Kaposi sarcoma associated herpesvirus)

<https://cdn.britannica.com/81/131881-004-7B1624F6/Kaposi-sarcoma-lesion.jpg?w=400&h=300&c=crop>

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/1c/Kaposi_sarcoma_01.jpg/220px-Kaposi_sarcoma_01.jpg

Nádor z endotelií krevních a lymfatických cév a lymfatických uzlin

<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcR6dYPR2ikion2MMu5ZfRaLmaNlksIoYo1Mt3Di62CLxmbzPEs5i2o885TVMdgU2Lk6&usqp=CAU>

https://media.springernature.com/lw685/springer-static/image/chp%3A10.1007%2F978-3-662-45139-7_46/MediaObjects/978-3-662-45139-7_46_Fig3_HTML.png

